

Kraméryusovy Čís. král. Wlastenské Nowiny.

Roku 1802.

Čís. 42.

W Sobotu

dne 16 Řigna.

Čtyřicetý ročník

S nejvyšším císařským královským povolením.

S šweycarcké zprávy. Z Lu-
san na den 21 září to-
to oznamuji: Již dne
19ho září přišla sem
zpráva, že se w městě Berně diwné
věci ději. Dnes ráno podle rychlého
posle rozkázání sem přišlo, aby se oby-
dlí pro Šweycarcké zemské řízení, ge-
sto z Berny odchází, přichystalo; pak
odpoledne ve 2 hodiny gest prohláše-
no, aby městští wogáci w zbraní se
postavili, a Šweycarckému zemskému
řízení wstříc wytráhlí. Kteréž také w 6
hodin večer slawně sem přigelo. Fran-
cauzský wyslanec měšťan Werninck již
wčera sem přišel. Na tento způsob
zemské řízení odewšech Šweycarckých

kantonů, s wygmutím Lemanského (w
Francouzských Šweycarích) docela opu-
štěno gest, a bezpochyby w krátkém čas-
u zjwíme, co z toho dále následowati
bude.

W Baslu 24 září. Zdejší město cech-
mistra Aleryana Fšmema do Šwicu v-
stanowilo. Kanceláře dwau Šwey-
carckých mistodržejících gsau tu zapečetě-
ny, a wsecko opět na starý způsob w
nassem městě wvedeno gest. Nowá
revoluce w Šweycarích způsobilá, že
w městě množstwj cyžyho a možného lidu
přec odesšlo, mezy kterýmiž gest také
mnoho Angličanů, genž posawad w
Berně se zdržowali. Podle zpráv z
Berny, dne 18 září pozdwižení Šwey-

caři pod zprávan Gen. Erlacha asy 150 ran z kusu do města dali, a obležení města: né s městských zdi z malé zbraně na ně střeleli; přihotowili se také k weypadu, ale poznali brzo, žeby tento prostředek nebezpečný byl. Při střelbě do města Berny na obau stranách asy 10 pobitých a poraněných se počítá.

Někdejší předsydlý Redyng vydal prowołání k Šweycarckému wogstu, gestu pod zprávan Generála Andermatta gest, aby se domů nawrátil, a slibuje mu, když kantonové nové a pořádné zemské řízení ustanowí, že se obzwláště na toto wogsto ohled mieti bude. Demokraticij kantonové ustanowí kantonům přednesli, aby spěšně armádu 20,000 mužů řádného wogsta zřídili, ku kteréz Tyrych 2000, Berna 3000, Graubund 2000, Solothurn 1000 mužů a t. d. postawiti mají. — Z sněmu, genž do Šwicu rozepsán gest, welmi mnoho deputytowaných se segde.

3 Bernu 24 zář. Dne 20 toho nasse město welmi krásně bylo oswojčeno. Dne 22 ráno přitáhly sem 4 bataliony z kantonů Vry, Šwicu, Unterwaldu a Glarusu, kterýžto wšecky lid dobře ozbrojen gest. Co nejdřív přigede sem někdejší předsydlý Aloyzys Redyng. — Ozbrojeného wolkowského lidu gest takowé množství, že nasse městská rada přinucena byla prohlásiti, že pro ně wje žádného přibytku w městě opatřiti nemůže. Nás kanton nyní spěšně zřídí několik pluků řádného wogsta. Basel nassemu městu 2000 mužů pomocného lidu a celau swau zbrognicy oběrowal. — Šweycarské wogsto předešlého zemského řízení pod zprávan

Generála Andermatta nyní stoji w Wiflioburku. Do Lusan nemnoho audu předešlého zemského řízení přigelo. Buhn zemský sekretář z swého uradu se poděkowal, a rotz gnuj učinili.

3 Bernu 25 zář. Wčera odpoledne mimo obyč bylo tu kázání. Wšestř Bernské wogsto přitáhlo do chrámu, a po kázání přísahalo, že wlasti swé krow brániti chce. Dnes wšestř táhne k armádě, která se okolo Frayburku dohromady shromažďuje. Naproti tomu přitáhlo sem 400 mužů wolkowského lidu. Zprávan wodaucy Generál Bernského wogsta do Warlandu (w francouzských Šweycarckých) poslal proklamacey, w kteréz obywateli napomíná, aby zbraň složili, a gj proti swým bratřím nevojwali. Přitom jim slibuje, že sobě swobodně způsob zemského řízení zvoliti mohou, galyžby se jim nepřihodnější býti zdál. — W tom okamžení wšickni ran hociči podle requisicy k armádě odgiti museli; bezpochyby Šweycarským wogstem krowané starwárky nastanau. — 3 Appencelly, Šfahauzenu a Graubundu mnoho wogsta čekáme.

Dne 26 zář. Nasse wogsto pod zprávan Oběsta Herrenschwanda město Murten osadilo. Dnes od Frayburku slyšime náramně z kusu střelby. Tři kolony Bernského wogsta, k němuž se také 1800 mužů z malých kantonů připogilo, polem leží w Frayburku, a chtějí toto město od Šweycarského wogsta oswooboditi.

Dne 28. Wčera mezy Bernskau armádau a Šweycarským wogst m bylo tuhé stáwárky, a nissi celé 2 hodiny do

do Frayburku střeleli. Obzvláštně střelbu obrátili na věž, z kteréž Šweycarstvé wogsto nassim škodilo. Mnozí Bernští oficyti y také mnoho sprostného lidu dšlem poraněno a dšlem pobito gest. — Dnes sem přigel General Bachman; a také pořád přichází čerstvé wogsto ku pomocy z mnohých kantonů. — Wčera wečer odvezli odtud těžkau střelbu k Frayburku, do kteréž hožto města, pokudž se dnes newzda, nassí opět střeliti počnou.

Dne 29. W Šwicu shromážděný sněm kantonů Vry, Šwicu, Unterwaldu, Glarusu, Appencelly a Graubundu, ku kterým se také Bernský kanton připojil, dohromady se vmluvili, že domnělé zemské řízení, w Lusanech pozůstávající, tak dlouho s zbrognau tuzkau pronášdowati budou, dokwadž se andorwé geho bud docela nerozegdau, an b z Šweycar zahnutí nebudou. — Té přičiny prawní kantonowé také mezi sebou zawrli, že wšecky kantony, g nžby, též tak myslí, do toho závazku přigmau. Ostatně každý kanton má své plně vládatstwj, a wolí sobě zemskau zpráwu, gáž potieba káže, a s žádostí wšech obywatelů seřadňwati se může. — General Bachman gest wstanowen newwššim wůdcem nad Šweycarstkau armádou. — Dne 26 toho w hlawnim bytu wysla proklamacy kaudum tak nazwaného Šweycarstvého zemského řízení, gogíž obsah tento gest: Wesškerin Šweycarstvý národ proti wám se prohlasy. — Na wšech wšudy stranách powstal, a žádá toho, aby se gim předešlé zřízení do kantonů wwedlo. Kantonowé gsau na sněm shromá-

žení, a hrěgi sobě s některými změnami takowau konstytucy zříditi, a kterauby wšickni Šweycarši spokogeni byli. — Myslte po lidstu, a složte wassi moc wruce nowého sněmu. Watlandowé, gež proti nám ozbrogiti cheće, gsau nassí bratři. Ne proti nim, ale proti wám wálku wedeme; a wy za wšecku krew, která se wylže, odpowidati musíte. My máme pod zpráwu státcně Šweycarši, kteří odwážejí gsau: aneb swjčeziti, aneb vmřiti.

Auf: der: Maur. — Watterwill.

*) Gak pissi z Lusau dne 29 zářj, rada předešlého zemského řízení dne 22 dekrétom wšecky dešátky po celé Šweycarstvé zemi znou wozdwišla, a wšech Watlandů pobidla, aby zbraně se chozpice, k Šweycarstvé armádě táhli, kteráž na Watlandských hranicích proti Bernskému wogstu se shromážduge.

3 Genm 25 zářj. W Tolonu francouzowé ozbrogugi s wálečných lodí, kteréž, gáž některj prawi, do Konstantynopole vrčeny gsau, za gákau ale přičinau, žádný powěditi nemůže.

3 Hagu 2 října. Amsterodámské nowiny z Paříže tu powěst oznamugi, že francouzské wogsto rozkázáno má Rejn přegiti, gak mile zpráwa přigde, žeby se gednání strany náhrad gestě dele prodlaužiti mělo.

3 Londyna 1 října. Francouzský wyslanec General Andreosy posawad z Paříže do Londyna nepřigel. — Na tichem mrti dne 22 prafynce 1801. lodňj lazební Jaksen geda z Botany Bay do Činy, wynalezl nowý osirow dlaubý s mil a tolíkež široke. Nazwal geg Čank podle gměna a ke cti Kapitána Čanka. —

Z Paříže 2 října. Nyní teprve řád
dné noviny (Moniteur) o Swoycar-
ských důležitostech zmínku činí, a vvo-
dí w známost proklamace, kterouž Boz-
napart I. gti Swoycarským kantonům
vydal. Námno napomenutí a výstrahy
w též proklamaci praví, aby w pěti
dnech, když prohlášena bude, Swoycz-
carská rada, nyní w Lusanech přebýv-
ající, zase w Berně se shromáždila,
nově vzniklé autadové přestali, a wšle-
chní ozbrojení zastupové se rozestli; ro-
liko wogsto, které před hti měsíci poz-
zůstávalo, že pohromadě zůstati může.

Z Wesslu 29 září. Z nasseho Wydz-
landu nyní opět francouzské wogsto v
wolických zastupích k Reynu táhne, a tak
též mnoho kusů z perwnosti Lucemburku
se odváží.

Z Strasburku 3 října. V Synyn-
gu, půl hodiny od Bässu, má se shro-
mážditi francouzská armáda, kteráž do
Swoycar wtáhne. Generál May zpráv-
ou nad ní powede. W departamen-
tích horního a dolního Reyna wogsto
giz se z svých míst hnulo. Odeud poz-
táhnau k Synyngu 3 bataliony pěchoty,
dvě swadrony gízdných myslivců a
oddělení dělostřelců s 6 kusy.

Dne 6. Předewčtem a wčera ná-
sse wogsto k Synyngu odtáhlo, a do
dneška v téhož města wje wogsta, tak
gakož y v Gensu a Ryaweny se shro-
máždge. Ostatně ale slyšime, že Ge-
nerál May teprve tehdaž do Swoycar
wtáhnutí má; kdyby Swoycarští po
dobrém vpořogiti se nechřeli.

W Praze 15 října. Dne 10 před
6tau hodinau zpoledne přigel v výbor-
ném zdrawj do nasseho hlawního města

geho fr. Wywýssenost Arcykniže Karel,
a přiwstán byl hlúčanu střelbau z 108
kusů, genz na stancých v Poříčské brá-
ny stáli. Gíž od 3 hodin zpoledne woz-
stkeré zderš wogsto, městské gardy a
pořádkové čeměslníků s praporcy shro-
máždění byli na wykázaných místech.
Sned v brány gebo fr. Wywýssenost
s neywěšší wctiwostí byl přigat od Pa-
na Komendanta perwnosti, polního Mar-
šalka Leytnanta Sterndábla, a w pa-
lácy od neywýššho Pana Burgtrabího
Hraběte Sstampacha, a Pana Komen-
danta gebo Excellency Pana Barona
Melasa, gakož y od giných mnohých
wznessených osob. Wšleky vlice, kudy
gebo fr. Wywýssenost šel, nescíslným
počtem lidu byly naplněny, a gedním
hlasem na zdrawj gebo wolali. Wečer
celé město bylo krásně oswěceno; wšes-
cko se dalo bez neymenššího nestrěstí, a
wesskeren lid nad přitomností gebo fr.
Wywýssenosti srdečně se radoval.

N á w ě š t j

od král. městského hejtmanskostj.

Dne 7 toho nalezená bankocedule
sem k auradu odwedena gest; Njem:
Pytlíček s záměčkem, a w něm něco per-
něz. Kdož mohau dokázati, že gím ty
wěcy náležegj, nechť se w tohoto auras-
du ohlásegj.

Kdosy chudobný dne 4 t. gda z az-
patyky od zlaté foruny přes Perkssteyn
ztratil dvě bankocedule po 2 zl. Sile-
černý nálezce se žádá, aby ge k comro
auradu odwedl. W Praze 11 října
1802.

Fr. Melchers, kr. pos. wročni Komit.
Praž